

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО
Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 16.05.2025 р. протокол № 7

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 16.05.2025 р. № 160

Володимир ПОНОМАРЕНКО

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ТУРИЗМ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	J Транспорт та послуги
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	J3 Туризм та рекреація

Харків, 2025

ПРЕАМБУЛА

Робоча група освітньо-професійної програми «Туризм»

Стрижак Олена Олегівна, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, кандидат економічних наук, доцент, гарант ОП;

Алдошина Марія Володимирівна, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, кандидат економічних наук, доцент;

Тимошенко Карина Віталіївна, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, кандидат економічних наук, доцент;

Туровська Поліна Андріївна, здобувач вищої освіти;

Холодок Валентина Дмитрівна, директор ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму».

Розглянуто на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, протокол № 18 від 30.04.2025 року.

Розглянуто вченою радою навчально-наукового інституту економіки і права, протокол № 10 від 02.05.2025 року.

ОП розроблена/оновлена на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікації, Національного класифікатору України.

2. Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018р. № 1068. Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.06.2024 р. № 842 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти».

3* На виконання Закону України «Про основи національного спротиву» від 16.07.2021 р. № 1702-ІХ, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» від 21.06.2024 р. № 734, листа МОН України «Про запровадження базової підготовки здобувачів вищої освіти» від 14.03.2025 р. № 1/4893-25.

4. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту.

5. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.

6. Пропозицій роботодавців.

7. Рекомендації після процедур внутрішнього та зовнішнього оцінювання ОП (акредитація НАЗЯВО, міжнародними інституціями, сертифікації та інші).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

I - ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузі знань	J Транспорт та послуги
Спеціальності	J3 Туризм і рекреація
Спеціалізація	-
Освітня програма	Туризм / Tourism
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та розрахункові строки виконання освітньої програми	На базі повної загальної середньої освіти очна (денна) форма –240 кредитів, 3 роки 10 місяців; *243 кредити, 3 роки 10 місяців заочна форма –240 кредитів, 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності МОНУ УД 21019372, дійсний до 01.07.2029 р.
Мова(и) навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ, відповідальний за ОПП	Кафедра підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу https://ptt.hneu.edu.ua/
Вимоги до зарахування	Вступ на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти здійснюється відповідно до Правил прийому та Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти. Правила та строки прийому на навчання розміщені на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця за посиланням https://pk.hneu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/ Для успішного засвоєння освітньої програми бакалавра вступники повинні мати повну загальну середню освіту та прагнення оволодіти знаннями в галузі транспорт та послуги за спеціальністю туризм і рекреації
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з туризму
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – J3 Туризм і рекреація Освітня програма – «Туризм»
Мета освітньої програми	Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані завдання у галузі туризму на засадах оволодіння загальними та фаховими компетентностями.
Фокус та особливості (унікальність) програми	Підготовка фахівців з туризму фокусується на поєднанні економічної (бізнес-орієнтованої), мовної, інформаційної (інформаційно-комунікаційні технології) та інтернаціоналізаційної компонент. Особливість: викладання українською та англійською мовами, можливість закордонного стажування та отримання практичного досвіду в туристичній сфері. Ключові слова: туризм, туристичний продукт, послуга, бізнес, інформаційно-комунікаційні технології, ринок.

<p>Опис предметної області</p>	<p>Об'єкти вивчення: туризм як суспільний феномен, складна соціо-еколого-економічна система, яка охоплює географічні, соціокультурні, екологічні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов'язані з комфортним та безпечним подорожуванням;</p> <p>туризм як сфера професійної діяльності, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності з організації комплексного туристичного обслуговування в індустрії туризму.</p> <p>Цілі навчання: формування загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у сфері рекреації і туризму.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <p>поняття: туризм, турист, сфера туризму, форми та види туризму, рекреаційно-туристичні ресурси, об'єкти та атракції туризму; туристичний продукт, екскурсія, туристична дестинація, туристична діяльність, туристичний сервіс, індустрія туризму, туристична інфраструктура, ринок туристичних послуг, суб'єкти туристичного бізнесу;</p> <p>концепції: 1) гуманістична, патріотично-виховна, національної ідентичності; 2) глобалізації та глокалізації туризму; 3) геоторіальності туризму, геопросторової організації туристичного процесу; 4) сталого туризму задля розвитку; 5) інформаційно-технологічна; 6) холістичного маркетингу, 7) сервісна; 8) соціально відповідального бізнесу;</p> <p>принципи, які визначають закономірності підготовки фахівців: студентоцентричний, компетентнісно-орієнтований, науковості, систематичності і послідовності навчання, практико-орієнтований, міждисциплінарний.</p> <p>Предметна область містить знання з географії та історії туризму, туристичного краєзнавства і країнознавства, рекреалогії, організації туризму та екскурсійної діяльності, організації готельної та ресторанної справи, транспортного обслуговування, інформаційних систем і технологій в туризмі, економіки туризму, туropolейтингу, менеджменту та маркетингу туризму, правового регулювання та безпеки туристичної діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: загально- та спеціальнонаукові методи: географічні, економічні, соціологічні, психологічні, інформаційні, методи туристичного обслуговування (технологічно-виробничі, інтерактивні, сервісні).</p> <p>Інструменти та обладнання: технічне обладнання та оснащення для обробки інформації, дотримання безпеки в туризмі та туристичної діяльності суб'єктів туристичного ринку, спеціалізовані прикладні ліцензовані програми, карти, атласи, спортивне спорядження.</p>
<p>Академічна мобільність</p>	<p>-</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти, підвищення кваліфікації. Академічна мобільність.</p>

Професійні права	Випускники освітньо-професійної програми «Туризм» можуть працювати в установах індустрії туризму, закладах рекреаційної, санаторно-курортної діяльності і гостинності різних форм власності, в органах управління туризмом, у громадських організаціях туристичного профілю, бути самозайнятими особами-підприємцями
Працевлаштування випускників	<p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України "Класифікатор професій" (ДК 003:2010), здобувач ступеня бакалавра після закінчення навчання за ОП "Туризм" може займати відповідну посаду за категоріями:</p> <p>79. Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг із бронювання та пов'язана з цим діяльність. 79.1 Діяльність туристичних агентств і туристичних операторів. 79.11. Діяльність туристичних агентств. 79.12. Діяльність туристичних операторів. 79.9. Надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність 79.90. Надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність. 82.30. Організування конгресів і торговельних виставок 65.12. Інші види страхування, крім страхування життя. 91.02. Функціонування музеїв. 91.03. Діяльність із охорони та використання пам'яток історії, будівель та інших пам'яток культури. 93. Діяльність у сфері спорту, організування відпочинку та розваг. 93.2. Організування відпочинку та розваг. 93.29. Організування інших видів відпочинку та розваг. 55.10. Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування. 55.90. Діяльність інших засобів тимчасового розміщування. 56.10. Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування.</p> <p>Посади, які здатен обіймати бакалавр (згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК003:2010»): 3414 Фахівець з туристичного обслуговування. 3414 Організатор подорожей (екскурсій). 3414 Екскурсовод. 3414 Фахівець із організації дозвілля. 3414 Фахівець з розвитку сільського туризму. 3414 Фахівець із конференц-сервісу. 3414 Фахівець із спеціалізованого обслуговування. 3414 Фахівець із туристичної безпеки. 3340 Інструктор-методист з туризму. 3439 Інші технічні фахівці в галузі управління. 3439 Інспектор з туризму. 1315 Керівники малих підприємств-готелів та закладів ресторанного господарства без апарату управління. 1317 Керівники малих підприємств без апарату управління (керуючий агентством). 1448.1 Менеджери (управителі) з організації діяльності туристичних агентств та бюро подорожей. 1455.1 Менеджери (управителі) в готельному господарстві</p>
Силабуси освітніх компонентів	https://hneu.edu.ua/informatsijnyj-paket-bakalavr-turyzm-2025

II - Перелік компетентностей випускника

<p style="text-align: center;">Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p>
<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p>	<p>ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності.</p> <p>ЗК16. Здатність захищати Батьківщину.</p>
<p style="text-align: center;">Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.</p> <p>СК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.</p> <p>СК4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.</p> <p>СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.</p> <p>СК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).</p> <p>СК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.</p> <p>СК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.</p>

	<p>СК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.</p> <p>СК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.</p> <p>СК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.</p> <p>СК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.</p> <p>СК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.</p> <p>СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.</p> <p>СК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.</p> <p>СК16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.</p>
--	---

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

III - НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ІЗ «ТУРИЗМ ТА РЕКРЕАЦІЯ» ОП «ТУРИЗМ»

РН1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

РН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

РН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

РН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

РН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

РН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

РН7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

РН8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

РН9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

РН10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта

туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

PH11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

PH12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

PH13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

PH14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

PH15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

PH16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

PH17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

PH18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

PH19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

PH20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

PH21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

PH22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

PH23. Демонструвати готовність до захисту Батьківщини, володіючи системними знаннями з базової загальновійськової підготовки, опанувати основи військової справи, національної безпеки та оборони.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ

4.1. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

№	Освітні компоненти(навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1.	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	44	18%
2.	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	25	10%
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3.	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	136	57%
4.	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	35	15%
	<i>Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки</i>	3	
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ		240 (243)	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		60	25%

Код ОК	Освітні компоненти(навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК 1	ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ	4	Залік
ОК 2	ФІЛОСОФІЯ	5	Екзамен
ОК 3	ІНОЗЕМНА МОВА (за професійним спрямуванням)	17	Залік, Екзамен, Залік, Залік
ОК 4	ІНОЗЕМНА МОВА ІІ	5	Залік
ОК 5	УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням)	3	Залік
ОК 6	ІНФОРМАТИКА	5	Залік
ОК 7	ВИЩА ТА ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА	5	Екзамен
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК 1	НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	5	Залік
ВК 2	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік
ВК 3	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік
ВК 4	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік
ВК 5	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК 8	ВСТУП ДО ФАХУ	4	Залік
ОК 9	ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕКРЕАЦІЇ	6	Екзамен
ОК 10	СВІТОВИЙ РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	5	Екзамен
ОК 11	ДІЛОВОДСТВО У ТУРИЗМІ	5	Залік
ОК 12	ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПРАКТИКА	4	Звіт
ОК 13	ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА І	6	Залік, Залік
ОК 14	ІНОЗЕМНА МОВА АКАДЕМІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	4	Залік
ОК 15	СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	6	Екзамен

ОК 16	УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА	5	Екзамен
ОК 17	ЕКОНОМІКА РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ	6	Екзамен
ОК 18	ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ	9	Залік, Екзамен
ОК 19	КУРСОВА РОБОТА: ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ	1	Курсова робота
ОК 20	ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	5	Екзамен
ОК 21	ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ	6	Екзамен
ОК 22	КУРСОВА РОБОТА: ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ	1	Курсова робота
ОК 23	ОРГАНІЗАЦІЯ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	5	Залік
ОК 24	ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС	6	Екзамен
ОК 25	ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА	3	ЗВІТ
ОК 26	ТРЕНІНГ "АНАЛІЗ СЕРВІСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ"	3	Залік
ОК 27	МАРКЕТИНГ ТУРИЗМУ	5	Залік
ОК 28	МЕНЕДЖМЕНТ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	5	Екзамен
ОК 29	КУРСОВА РОБОТА: МЕНЕДЖМЕНТ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	1	Курсова робота
ОК 30	ЛОГІСТИКА В ТУРИЗМІ	5	Залік
ОК 31	НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА	5	ЗВІТ
ОК 32	ТРЕНІНГ "ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА"	4	Залік
ОК 33	ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА	9	ЗВІТ
ОК 34	КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ	2	Екзамен
ОК 35	ДИПЛОМНА РОБОТА	10	Дипломна робота
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК 6	МЕЙДЖОР 1	5	Екзамен
ВК 7	МЕЙДЖОР 2	5	Екзамен
ВК 8	МЕЙДЖОР 3	5	Екзамен
ВК 9	МЕЙДЖОР 4	5	Екзамен
ВК 10	МЕЙДЖОР 5	5	Екзамен
ВК 11	МЕЙДЖОР 6	5	Екзамен
ВК 12	МЕЙДЖОР 7	5	Екзамен
БЗВП	ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ	3	Залік

4.2. ВИБІРКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Вибіркова складова навчального плану першого (бакалаврського) рівня вищої освіти складається з: вибіркових навчальних дисциплін за спрямуванням, майнора або вільних майнорів, мейджорів.

Здобувач вищої освіти обирає 1 майнор або 4 вільні майнори з загальноуніверситетського пулу дисциплін. Майнор, як правило, складається з 4 навчальних дисциплін. Обсяг кожної дисципліни майнора (вільного майнора) – 5 кредитів ЄКТС.

Як виняток, майнор може складатися з 2 навчальних дисциплін. Тоді, обсяг кожної дисципліни майнора – 10 кредитів ЄКТС. Дисципліни майнора (вільного майнора) викладаються по одній дисципліні в 3, 4, 5, 6 семестрах для здобувачів вищої освіти очної (денної) форми навчання. Формою підсумкового контролю дисциплін майнора (вільного майнора) є залік.

Здобувачеві вищої освіти пропонується обрати 1 дисципліну соціально-психологічного спрямування. Обсяг кожної вибіркової навчальної дисципліни за спрямуванням – 5 кредитів ЄКТС.

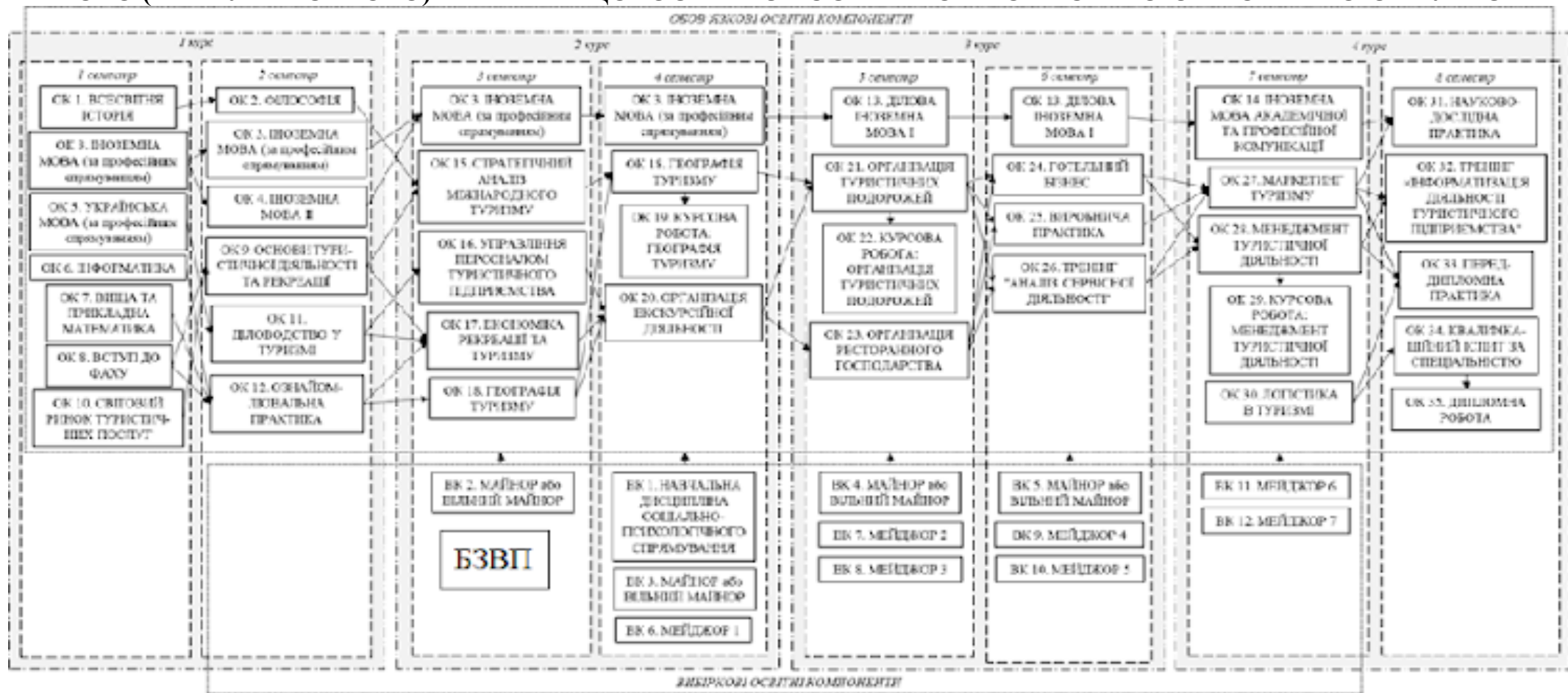
Формою підсумкового контролю за вибірковою навчальною дисципліною соціально-психологічного спрямування – залік.

Вибіркова навчальна дисципліна соціально-психологічного спрямування викладається в 3 або 4, або 5, або 6 семестрі для здобувачів вищої освіти очної (денної) форми навчання. Семестр, у якому викладається дисципліна, визначається навчальним планом освітньої програми.

Обсяг вибіркової навчальної дисципліни мейджора – 5 кредитів ЄКТС. Формою підсумкового контролю дисциплін мейджорів є екзамен (іспит). Дисципліни мейджори викладаються в 5, 6, 7 семестрі для здобувачів вищої освіти очної (денної) форми навчання. Кількість дисциплін мейджорів, яка викладається в певному семестрі, визначається навчальним планом освітньої програми.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, семестр, у якому буде викладатися: дисципліни за спрямуванням, майнори (вільні майнори), мейджори – визначається навчальним планом освітньої програми.

4.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ТУРИЗМ»

V - ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи (дипломної роботи бакалавра за спеціальністю ІЗ «Туризм і рекреація») та атестаційного екзамену (кваліфікаційного іспиту за спеціальністю).
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота повинна передбачати теоретичні та аналітичні узагальнення або розв'язання практичної задачі у сфері туризму і рекреації із застосуванням теорій та методів туризмознавства.</p> <p>Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця розробляє та затверджує:</p> <p>Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця;</p> <p>Регламент перевірки кваліфікаційних (дипломних) робіт на унікальність.</p> <p>Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра, здійснюється ЕК, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і публічно.</p> <p>Дипломна робота бакалавра допускається до захисту перед ЕК за умови, якщо рівень її унікальності (оригінальності) відповідає нормативу, який офіційно затверджений випусковою кафедрою ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p> <p>Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи:</p> <p>Кваліфікаційна дипломна бакалаврська робота – це навчально-наукова робота студента, яка виконується на завершальному етапі здобуття кваліфікації бакалавра з туризму для встановлення відповідності отриманих здобувачами вищої освіти результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого ЕК визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення щодо присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома.</p> <p>Дипломна робота бакалавра є інструментом закріплення та демонстрації сформованих упродовж навчання загальних та спеціальних компетентностей відповідно профілю обраної спеціальності.</p> <p>Для оприлюднення та публічного ознайомлення зі змістом кваліфікаційних робіт, запобігання академічного плагіату дипломні роботи мають бути розміщені на інформаційних ресурсах ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p>
Вимоги до публічного захисту	<p>У процесі публічного захисту кандидат на присвоєння бакалаврського ступеня повинен показати уміння чітко і впевнено викладати зміст проведених досліджень, аргументовано відповідати на запитання та вести дискусію.</p> <p>Доповідь студента повинна супроводжуватися презентаційними матеріалами, призначеними для загального перегляду.</p> <p>Ухвалення екзаменаційною комісією рішення про присудження ступеня бакалавра з туризму та видачу диплома бакалавра за результатами атестації студентів оголошуються після оформлення в установленому порядку протоколів засідань екзаменаційної комісії.</p>

Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен має бути спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених відповідним стандартом у галузі вищої освіти та освітньою програмою. Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра під час атестації у формі кваліфікаційного іспиту за спеціальністю здійснюють члени екзаменаційної комісії на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання. Кваліфікаційний іспит за спеціальністю здійснюється в письмовій формі.
---	---

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті розроблені на підставі Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Політика щодо забезпечення якості вищої освіти	<p>Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості.</p> <p>Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання Ліцензійних вимог, акредитації.</p> <p>Напрями: розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.</p>
Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p> <p>Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю</p>

<p>програм</p>	<p>освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів.</p> <p>Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми.</p> <p>Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти, в) в разі зміни н законодавчої та нормативної бази.</p>
<p>Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами.</p> <p>Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.</p>
<p>Забезпечення якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання</p>	<p>Планування, розподіл та надання навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховують їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.</p>
<p>Забезпечення якості науково-педагогічних працівників</p>	<p>Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом календарного року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.</p>
<p>Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)</p>	<p>Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти.</p> <p>Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та</p>

	реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.
Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація за освітньо-професійною програмою публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Публічною є інформація про освітню діяльність за спеціальністю, включаючи критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цією програмою; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються тощо.
Забезпечення академічної доброчесності	Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом (за наявності) компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та про-фесійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняті рішення у непередбачуваних умовах. Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1	+	+	+	+
ЗК2	+	+	+	+
ЗК3		+	+	+
ЗК4		+		+
ЗК5		+		+
ЗК6	+	+	+	+
ЗК7		+	+	+
ЗК8	+	+	+	
ЗК9	+	+		+
ЗК10	+	+	+	
ЗК11	+	+	+	
ЗК12		+	+	+
ЗК13		+		+
ЗК14		+	+	+
ЗК15		+	+	+
ЗК16		+		+
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	+		+	
СК2		+		+
СК3	+	+		+
СК4	+	+	+	+
СК5	+	+		+
СК6	+	+	+	+
СК7	+	+	+	+
СК8	+	+	+	+
СК9	+	+	+	+
СК10	+	+		+
СК11	+	+	+	
СК12	+	+	+	
СК13		+	+	
СК14	+	+	+	+
СК15	+	+		+
СК16		+		+

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів

Програмні результати навчання	Компетентності																														
	Інтегральна																														
	Загальні компетентності																Спеціальні (фахові) компетентності														
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15	ЗК 16	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15
PH 1			OK 8 OK 9 OK 11 OK 15 OK 17 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24		OK 8 OK 9 OK 11 OK 15 OK 17 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24		OK 8 OK 9 OK 11 OK 15 OK 17 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24									OK 8 OK 9 OK 11 OK 15 OK 17 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24						OK 8 OK 9 OK 11 OK 15 OK 17 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24								OK 8 OK 9 OK 11 OK 15 OK 17 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24	
PH 2	OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22	OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22	OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22				OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22									OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22	OK 33 OK 34						OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22			OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22					OK 1 OK 2 OK 9 OK 10 OK 21 OK 22
PH 3					OK 8 OK 9 OK 10 OK 15 OK 21 OK 22 OK 27 OK 35	OK 8 OK 9 OK 10 OK 15 OK 21 OK 22 OK 27 OK 35	OK 8 OK 9 OK 10 OK 15 OK 21 OK 22 OK 27 OK 35										OK 8 OK 9 OK 10 OK 15 OK 21 OK 22 OK 27 OK 35	OK 8 OK 9 OK 10 OK 15 OK 21 OK 22 OK 27 OK 35					OK 8 OK 9 OK 10 OK 15 OK 21 OK 22 OK 27 OK 35							OK 8 OK 9 OK 10 OK 15 OK 21 OK 22 OK 27 OK 35	
PH 4				OK 9 OK 12 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35	OK 9 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35					OK 9 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35	OK 9 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35						OK 9 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35	OK 9 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35						OK 9 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35							OK 9 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 24 OK 27 OK 35
PH 5			OK 7 OK 10 OK 15 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 27	OK 7 OK 10 OK 15 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 27	OK 7 OK 10 OK 15 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 27		OK 7 OK 10 OK 15 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 27										OK 7 OK 10 OK 15 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 27	OK 7 OK 10 OK 15 OK 17 OK 18 OK 19 OK 20 OK 27													1
PH 6			OK 8 OK 9 OK 12 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32	OK 8 OK 9 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32	OK 8 OK 9 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32		OK 8 OK 9 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32									OK 8 OK 9 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32	OK 33 OK 34					OK 8 OK 9 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32			OK 8 OK 9 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32						OK 8 OK 9 OK 20 OK 21 OK 22 OK 23 OK 24 OK 28 OK 29 OK 32
PH 7			OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32	OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32	OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32		OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32			OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32	OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32					OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32	OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32						OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32								OK 21 OK 22 OK 24 OK 27 OK 28 OK 29 OK 32

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми «Туризм»

Назва структурного / функціонального підрозділу / посадова особа	Підпис
1. Навчально-методичний відділ	
2. Відділ забезпечення якості освіти	
3. Завідувач випускової кафедри	
4. Проректор з навчально-методичної роботи	

INFORMĀCIJAS SISTĒMU MENEDŽMĒNTA AUGSTSKOLA

Reģ. Nr. 40003607453, Valērijas Seiles 1/6, Rīga, LV-1019

Tālr.: +371 67100607, E-pasts: isma@isma.lv

RIGA, APRIL 28, 2025.

Review of the Bachelor's Programme "Business, trade and exchange activities" Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics – First Cycle of Higher Education

The Bachelor's programme "Business, trade and exchange activities" provides a comprehensive academic foundation for students interested in pursuing careers in retail, wholesale, trade policy, and the commodity markets. This programme is designed to develop competent professionals who understand the dynamics of trading systems, commodity circulation, pricing, and market regulation.

The curriculum combines theoretical and practical components to help students grasp the fundamentals of trade operations, logistics, market research, product quality assessment, and regulatory frameworks. Special attention is given to studying consumer behavior, e-commerce trends, and international trade relations, which are increasingly important in the global market.

Students are encouraged to personalize their learning experience by selecting electives and participating in practical training. These elements help them shape individual study plans aligned with their career goals. Academic advisors support this process to ensure the relevance and coherence of each student's educational path.

Graduates of this programme will possess key skills such as analytical thinking, negotiation, customer engagement, and market analysis. These are essential for operating effectively in both traditional and digital trade environments. Practical learning opportunities, including internships and simulations, are integrated to bridge the gap between classroom theory and business reality.

The programme complies with national educational standards for first-cycle higher education and meets all legal requirements regarding academic content and structure. It is well-aligned with the intended learning outcomes, providing students with the tools necessary for employment or continued study.

A strong internal quality assurance system supports the programme in maintaining and improving educational quality. This system promotes continuous improvement of teaching practices, curriculum updates, and student feedback analysis. The programme is built following European educational benchmarks and is tailored to meet the evolving demands of the trade and commodity markets sector.

ISMA Vice-Rector for Studies

Marina Celika